

Scan: <http://www.new.dli.ernet.in/>
PDF: <http://www.KetabFarsi.com>

تعلیم اطفال

مؤلف : سبیرزاعبا سے نقلی معلم قواعد فارسی

۱۹۲۱ء

بکبی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَسَاءَ الظَّرِيقُ وَجَعَلَ لَنَا التَّوْفِيقَ خَيْرَ وَفَوْقَ
 وَشَرَّفَنَا بِمَجْدَةِ أَفْضَلِ رُسُلِهِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَأَرْبَعَةَ عَشَرَ مَعْصُومًا صِدِّيقًا
 الَّذِينَ هُمْ بِالشَّفَاعَةِ حَقِيقٌ. و بعد نظر باینکه در زبان فارسی تا حال
 الفبا سیکه برای مبتدی مفید و مختصر و دارای نتیجه و اثر باشد تالیف نشده
 بود یعنی اگر چه چند نوع الفبا طبع شده و لیکن بعضی از آنها از بسکه در شکل
 حروف و بعضی قواعد حرف شناسی خیلی مفصل است ذهن شاگرد را مشوش
 مینماید. بعضی مانند الفبا فارسی و عربی را مخلوط کرده و اشکال و اصوات
 حروف را درست معرفی نکرده که مثلاً باء اول بلند (ب) و باء اول نیم کرده (ب) و
 در چند جا و قبل از چه حرفی نوشته میشود و همچنین سیم اول گرد (ما) و غیره و یا آنکه
 و او چند صوت دارد و بکذا یاد و دیگران و نیز اغلب الفبا با بیایک سلیقه نوشته
 که از حرفیکه شاگردان اشکال آنرا نتوانند و اندک کلمه ترکیب نموده که بدین مضمون
 بکلی غریب و دشوار میآید بنا بر این این ذره بمقدار عقابست مراعته که از کمترین
 معلمین و خادمین مدرسه مبارکه اسلامیة ایران در تبصره می که از تالیفات
 و موقوفات مرحوم غفران پناه حاجی زین العابدین امین التجار شیرازی طایر است
 است این الفبا را بیک نحوی تالیف و ترتیب نمود که اولاً حروف عربی را
 از حروف فارسی جدا کرده در آخر کتاب نوشته و ثانیاً اشکال حروف و
 اصوات مختلف آنها را در تحت قانون معین در آورده که ابداً اختلاف پذیر نیست

حق طبع مخصوصی مؤلف و مدرسه مذکوره است و هر نسخه که با این نام

و ثانیاً از هر فیکه هنوز شاگرد نخواهد است کلمه نساخته که خواندن آن کلمه غریب در
 نظر شاگرد دشوار و عجیب بنماید و بعد از آنکه شاگرد در ضمن پنج و شش ماه این الفاظ را
 تمام نماید خواهد توانست تمام کلمات فارسی و عربی را نوشته و بخواند امید است که
 برای نوباوگان وطن خلیه آسان و با فایده و در انتظار کلیه آقایان مدیران مدارس
 و معلمین محترم و ارباب معارف مقبول افتد. و از تو قصص آن صرف نظر و عفو و اغماص نمایند.

استدعا از آقایان معلمین

اولاً از آقایان معلمین محترم خواهش میرود که از عیوب این کتاب عفو و اغماص
 فرموده و هر تو قصصی که بنظر انورشان میرسد بخود مؤلف پیش نهاد فرمایند که در چاپ آیند
 حکمت و صلاح شود. و ثانیاً جای مؤلف از معلمین عظام آنست که از روزیکه شاگرد
 شروع بخواندن این الفاظ میکند نوشتن اینها را بشاگرد یاد بدهند زیرا که خواندن بدون
 نوشتن فایده ندارد و مادامیکه هر درسی را روان نکرده در سینه دیگر تعلیم ننمایند

مؤلف

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ا ب پ ت ث ج چ ح خ
 و ز ر ز ش س ش ص ض ط ظ
 ع غ ف ق ک گ ل م ن
 و ه ی و السلام

الف باءین ترتیب درین کتاب ذکر شده

ا ل ج ر ن ر ش ر د ذ خ م
 ب ت پ ک گ ن چ ش
 س ه و غ ف ی ص ض
 ح ث ظ ط ع ق

بر جناب معلم لازم است که اولاً این سی و دو تا حروفت بزبان ملایمت بطوری یاد
 شایردان بدد که بتوانند از حفظ نوشته و در کتاب یا روی کاغذ به بینند بشتند

تجزیه لَل = ل مل : لَلَا = ل ل ل ما تا آخر

بر جناب معلم لازم است در حرف لام آنقدر زیاد تمرین نماید

که اگر از حرف الف و لام که خوانده اند یک کلمه دیگری ترکیب

کند بتوانند بخوانند و بنویسند. و باید جناب معلم از شاگرد

پرسد که صوت حرف لام چیست و چند شکل دارد.

۵ ج حرف جم صوتش (ج) است و شکاش چهار است

ج ج ج ج ج

ج - آج لاج

ج - جلال جا

ج - تجل تجل تجل

ج - ج ج -
 تجزیہ = ل ج ج
 دیکتہ - آجل ل ج جار

لازم است کہ آقای معلم از شکر دان پر بسند کہ حرف

جمیم صوتش چیست و چند شکل دارد و شاگردان زبانی

جواب بدہند و بعد در روی تختہ بنویسند۔

ع ر ز ژ ر
 ر - آر آرا اُرال
 ر - جر جر
 ر ز ز ز ز

ز — از آزار زال

ز — زجز جزا

زجز

ث — ثاثر اثر

ث — ثلث لث

جناب معلم باید از خارج کلماتی از این حروف ترکیب داده برآید

تدریس بگوید و بنویسند و آنوقت مثلاً زیر را بر زیر عوض کنند و

بگوید شد چه و بعد زیر را پیش عوض کنند و به این ترتیب بقیه را

و داد و در دار

و — داد در دار

مَدَد — مَدَو مَدَاو دُلْدُل وِلْدَار

وَزْدَان تَنِيَا مَزْدَان نَحْر

وَزْدَان — آوَر آوَر زَار

نَزْدَان — لَزْدَان لَزْدَان

مَرْمَرِيْن

وَرَزْدَان — رَزْدَان رَزْدَان رَزْدَان رَزْدَان رَزْدَان

اَوْرَزْدَان اَوْرَزْدَان اَوْرَزْدَان اَوْرَزْدَان اَوْرَزْدَان

خ

خَنَدَان خَنَدَان خَنَدَان خَنَدَان خَنَدَان

خَنَدَان — لَخَنَدَان لَخَنَدَان

خ	—	خَزَز	خَرَد	خُدَا
خَا	—	خَنَخَنَخ	خَنَخَال	خَنَجَج
خِخ	—	خَنَخ	خَجَج	خَنَخَنَخ
تجزیه	خ = لَخ	خ = جَج	خ = خَخ	خ = خَخ
م	م	م	م	م
م	—	جَام	خَام	رَام
م	—	مَرَد	مَرَد	مُرَدَاو
م	—	مَال	مَادَر	مَلَال
م	—	مَجْمَر	مَجْمَر	مَلْمَز
م	—	مَجَال	مَجَل	مُخْمَل

م — جم — خم — زخم

ا — ا — ال و ذ ک ک یک مرکز متن دو مرکز منبر

دیکته مار طلال مدار مدارا مدام (حرف قاطعه هفت تا است)

ا د ذ ر ز ث و

جناب معلم باید حروف قاطعه و حروف متصله را بشاگردان یاد ^{ده}

و تعلیم کند که حروف قاطعه نمی گذارد و حرف بعدش بخودش پیوسته

و تمرین زیاده با مثالهای مختلفه بکند

۱۰
ب
ب
ب
ب
ب
ب

ب — آب — دراب — واراب — زاب

پ	—	باز	بازار	برادر	بار
ب	—	بَنج	بُنجار	بُنجارا	بِنجا
بِ	—	بِیا	بِیاوران		بِعم
بِی	—	بِیئین	بِیئیی		بِعم
ب	—	بَب	بَب	بَب	بَب

ب — ج ج ح ح ه — م ه

جناب معلم باید در این دو شکل (بره) تمرین زیاد نماید
 تا شاگردان درست بدانند که این دو حرف در کجا نوشته میشود

۱۱
 (دست چپ) و (دست راست) و (دست چپ) و (دست راست) و (دست چپ)

ت — لات برات مہات

تر — تراز تنن تیب

تر — تجارت تجارت شیخ

تر — تمام تمر تمبر

تر — تبر تتر تتر

ت — جدالت ملامت تجربت

تر — ج ج ج خ ت م ہ

۱۲

پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ	—	پاپ	چاپ
پ	—	پر	پرودار
پ	—	پنخ	پنج
پ	—	پم	پملار
پ	—	چپر	پپا
پ	—	چپ	کپ
پ — چ ج ح خ پ — م ه			
باید جناب معلم بفهماند به شاگردان که ب و ت و پ			
از همه حیث مساوی هستند فقط در نقطه فرق دارند که باء یک نقطه در پائین دارد			
و تاء دو نقطه در بالا و پاء سه نقطه در پائین دارد			

ک

ک ک ک ک ک
 ک ک ک ک ک
 ک ک ک ک ک
 ک ک ک ک ک
 ک ک ک ک ک

ک — راکت پاکت تاکت

ک — گرم کرمان گنج

ک — گل کال کلام

ک — پیکر آنکر منکر

ک — پیکل چپاک چپاچپک

ک — لکت آنکت وکت

کا و کا — ال کت گت

گ	گر	گر	گر	گر	گر
گ	گرم	گرد	رگ	برگ	گ
گ	گام	گاز	گ	گ	گ
گ	جگر	مگر	گ	گ	گ
گا	بنگال	شنگال	نگان	نگان	گا
گن	پگ	سنگ	بگ	بگ	گن
گا و گنا	ال ک گ ک ب گ				گا و گنا

۱۵				
ن	ز	ن	ن	ن
ن	ز	ن	ن	ن
جان	زرد	آن	نبرد	والان
بنخ	ز	نخار	نبرد	نزد
نم	ز	نماز	نم	نجات
لندن	ز	بندر	نم	نزد
چمن	ز	چمن	نم	نزد
ج	ز	چ	ح	نزد
م	ز	م	ح	نزد
ه	ز	ه	ح	نزد

ج		چ	
چ	—	خاج	لاچ
چ	—	چرخ	چال
چ	—	چاپل	چاپ
چ	—	چنج	چنج
ج	=	خ	=
تمرین	خم	خم	چم - خال
مقصود از این تمرین آنست که آقایان معلمین به شاگردان بفهماند که ج چ خ برابرند فقط در نقطه فرق دارند			

ش

شیرین شکر شیرین
شیرین شکر شیرین
شیرین شکر شیرین
شیرین شکر شیرین

شیر - شیر - شیر - شیر -
شیر - شیر - شیر - شیر -

شیر - شیر - شیر - شیر -
شیر - شیر - شیر - شیر -

شیر - شیر - شیر - شیر -
شیر - شیر - شیر - شیر -

شیر - شیر - شیر - شیر -
شیر - شیر - شیر - شیر -

تمرین

شیر = شیر

شیر - شیر - شیر - شیر -
شیر - شیر - شیر - شیر -

		۵	۱۹	
۵	—	آہ	شاہ	کلاہ
۶	—	ہیر	اَہِر	ہیراس
۷	—	ہاشم	ہلال	ہدُہد
۸	—	بہرام	شہر	شہامت
۹	—	بیبہ	بیبہ	چپچپ
		—	—	—
<p>۹۔۔۔ جامہ نامہ ۹۔۔۔ کہ چپ</p> <p>۱۰۔۔۔ ال و ذ ک گ</p>				

	و	۲
	و	و
آوردن	دَرک	وَزَم
هوسکار	هوس	هوا
	او	و
شوهر	چویشن	رُویشن
	او	و
مور	نوشه	روده
	مثل این کلمات	و گاه صدائی دهد
خویش	خواستن	خواهر

	دیکته	
--	-------	--

خدا دانا و با مهربان است ما را از پدر و مادر
 خودمان زیاد تر دوست دارد امام و وازده است
 نجات مادر دوست آنهاست دوست داشتن امام ها
 بر همه واجب است هر کس که در جهان کارش خوبست
 دولت همراهِش هست و آخرت مال او است
 با مردم و انا همراه باش و از نادان دور باش
 اگر چه دوست باشد